

Jöjj, hogyha bűnöm éget

Böjt harmadik hetében klasszikus koráljaink egyike, a *Jöjj, hogyha bűnöm éget* (EÉ 416) segíthet bennünket az elmélyülésben.

A harmincéves háború utolsó előtti évében, 1646-ban *Justus Gesenius*, heti énekünk szövegének írója, valamint *David Denicke* énekeskönyvet adott ki az elcsüggedt hívek vigasztalására. A Hannoverben megjelent gyűjtemény egyéni elcsendesedés céljára készült, ám hamarosan olyan népszerűvé vált, hogy 1657-től az istentiszteletek hivatalos énekeskönyveként kezdték használni. Előszava, valamint az egyes fejezetcímek („Ínségben”, „Háborúságban”, „Pestisjárvány idejére”, „Az ember nyomorúságáról”...) sokat elárulnak arról a vészterhes, háborútól sújtott korszakról, melyben a kiadvány készült.

Az általunk elsősorban bűnbánati énekként ismert *Jöjj, hogyha bűnöm éget* a hannoveri gyűjtemény passiósz fejezetében kapott helyet. Az eredetileg nyolc versszakos szöveg tartalmilag két részre oszlott: első szakaszában Krisztus megváltó tette kerül a középpontba, a másodikban pedig a megváltott élet gyümölcsei. Az eredeti szöveg retorikailag is gondosan felépített formáját a mai énekeskönyvünkben található rövidített, öt versszakos alak sajnos már nem tudja elég jól szemléltetni.

Justus Gesenius (1601–1673) hannoveri prédikátor és szuperintendens nagy tisztelettel viseltetett *Luther* szellemi öröksége iránt. Munkáiban – 1660-as katekizmusában, az ugyanebben az évben kiadott passiósz prédikációgyűjteményében, de már énekeskönyvének előszavában is – világosan érezhető *Luther Hogyan szemléljük Krisztus szent szenvedését?* című írásának hatása.

Énekszövegének gondolatmenete is annak mentén halad, és tanít a passió helyes szemléletére.

A lutheri szöveg – *Szent Ágoston* egyházatyához visszanyúlva – kettős módon értelmezi a passiót: szentségként s egyben a keresztény ember számára adott példamutatásként is. Ezt az elhívásunkat már Péter apostol is említi: „...*Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek...*” (1Pt 2, 21) Ezt a kettős tartalmat – a szakramentum és a példamutatás gondolatát – fedezhetjük fel énekünk szövegében is.

A dallam eredetéről kevés adat áll rendelkezésünkre. A szövegnél korábbi, 16. századi keletkezésű tétel valószínűleg az 1545-ös Babst-énekeskönyv számára készült. Hypodór hangneme, mely a középkori zeneelmélet szerint a komor, tragikus tartalmak hordozója volt, hűen támasztja alá a szöveg passiósz és bűnbánati tartalmát, imádságos karakterét. A mind Magyarországon, mind Európában népszerű dallamot *J. S. Bach* is feldolgozta *Orgelbüchlein* című gyűjteményében (BWV 624). Korárelőjátékának meghallgatása haszonnal segítheti böjti elcsendesedésünket!